

Jak pracujeme s nadáním žáků na ZŠ Holoubkov

Základní škola a Mateřská škola Holoubkov má své moto „Učíme se pro život“. Zakládáme si na tom, že učíme naše žáky přemýšlet o učivu a hledat souvislosti. U všech žáků se snažíme rozvíjet potenciál, záměrně si proto všímáme jejich vloh, nadání, talentů a předkládáme jim takové aktivity, které vedou k rozvoji myšlení a nenásilnému učení. Díky tomu je ve škole příjemné rodinné klima.

Nadané žáky vyhledávají paní učitelky již v mateřské škole. Využívají k tomu metodu Gardnerovy teorie mnohočetných inteligencí. V praxi to vypadá tak, že na každý den připraví aktivity, ve kterých jsou zastoupeny všechny složky „inteligencí“ :

- Jazyková
- Logicko-matematická
- Prostorová
- Hudební
- Tělesně-pohybová
- Interpersonální
- Intrapersonální
- Přírodní

Pedagožky se tak snaží reagovat na různorodé složení kolektivu dětí a typologickou pestrost. Plánování podle Gardnerovy teorie je jiné než v běžných mateřských školách. Výsledkem je vzdělávací nabídka, která podněcuje dítě v jeho nastavených dovednostech a schopnostech, umožňuje mu poznat své zájmy a prohloubit nadání. Děti mají totiž možnost volby, kterým aktivitám se budou ve větší míře věnovat.

Na tento denní program navazuje klub „Talentík“, který je prostředkem, jak docílit rozvoje individuálního nadání a talentu dětí. Děti jsou rozděleny na základě poznatků pedagogů a anketového dotazníku od rodičů do pěti kategorií činností:

- Hudebně – pohybové činnosti
- Výtvarně – pracovní činnosti
- Deskové hry
- Logico – činnosti zaměřené na čtenářskou a matematickou pregramotnost a pokusy
- Flétna

Učitelky v mateřské školce nově zavedly konzultace Rodič – Dítě – Učitelka, kde je dostatek prostoru probrat portfolium dítěte, promluvit si o jeho zaměření, zálibách, poskytnout dítěti plnou pozornost, dát mu najevo, že na jeho názoru záleží.

Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou. U předškoláků probíhají po celý rok návštěvy a kontakty se žáky a budoucí třídní učitelkou. Ta má dostatek času předškoláky poznat a je to také příležitost pro navázání pozitivních vztahů. Jako pomoc od učitelk mateřinky získá možnost nahlédnout do portfolia budoucích žáků, promluvit si o zaměření jednotlivých dětí, sdílet dobrou praxi.

Ve škole jako jednu z podstatných metod využíváme projektové učení, při kterém je dostatek prostoru pro analýzu a syntézu vědomostí žáků. Už od první třídy jsou děti vedeny k tvorbě a prezentaci projektů. Kromě krátkodobých projektů, které jsou v kompetenci třídních učitelk a jednotlivých vyučujících, je pravidlem koncem školního roku týdenní projekt, který je specializován na jednotné téma.

Hodně času věnujeme rozvoji metakognice – ať už se jedná o pozorné naslouchání a upřesňování zadání úkolů, zjišťování vstupních informací – co o tématu už žáci vědí, kontrole vlastní práce či sebehodnocení. Vedeme žáky k tomu, aby přijali zodpovědnost za své vzdělání a učení je bavilo. Pracujeme také s chybou – zkoumání chyb vede u dětí k hlubší zkušenosti. Chyby využíváme jako prostředek k učení. Podporujeme žáky, aby si chyby našli samostatně a hledali důvod, proč je udělali.

Pro žáky jsou připravována víceúrovňová zadání. To znamená, že si každý žák svobodně může vybrat náročnost zadané práce. Tím je zajištěno, že prožije úspěch i méně zdatný žák a naopak žák s vyšší mírou samostatnosti a vědomostí tvořivě pracuje na náročném úkolu. Víceúrovňová zadání bývají i při pololetních testech.

Snažíme se vyhnout biflování a frontální výuce, ale víme, že žáci musí získat vědomosti a splnit tak výstupy školního vzdělávacího programu. Proto předkládáme žákům učivo tak, aby se sami učili objevovat souvislosti a upevnit si znalosti. V hodinách využíváme aktivizující i komplexní metody – např. brainstorming, kritické myšlení, dramatickou výchovu, skupinovou i kooperativní výuku, Design Thinking, INSERT aj. V matematice využíváme prvky z metody prof. Hejného.

Škola je perfektně vybavená ICT technikou (počítačová učebna, interaktivní tabule ve všech třídách, tablety do tříd) a didaktickými pomůckami. Veškeré vybavení je běžně používáno při vyučování. Velmi často se v hodinách využívají také deskové hry. Důraz klademe i na rozvoj etického myšlení a environmentální výchovu.

Víme, že nadané dítě může a nemusí být vzorný žák a učíme se takové žáky aktivně vyhledávat. Pomáhá nám v tom materiál IDENA – testovací škály a didaktické testy k vyhledávání nadaných žáků. Nově se také koordinátorka školí v metodě mBET, kterou plánuje od školního roku 2021/22 na škole praktikovat.

I ve škole probíhají konzultace ve formě Rodič – Žák – Učitel, na které má žák možnost prezentovat své názory na vzdělávání. Škola je otevřená rodičům žáků a veřejnosti, splňuje podmínky projektu Rodiče vítání. Pravidelně na škole probíhá anonymní dotazníkové šetření, kterým je možné získat zpětnou vazbu a informace, které vedou k dalšímu zlepšování chodu školy. Výstupy dotazníků

jsou volně předloženy veřejnosti. Jednou ze zajímavostí jsou stále otevřené dveře ředitelny, kam může každý se svým dotazem vstoupit. Na názorech rodičů i žáků nám velmi záleží.

Škola se snaží nabídnout žákům podnětné prostředí, zajímavé aktivity, mimoškolní zájmové vzdělávání. Ve škole funguje výtvarný kroužek, sportovní kroužek, klub čtenářské gramotnosti a klub logického myšlení a deskových her.

Učitelky se také snaží dál vzdělávat. Kromě různých školení (v poslední době např. matematická, čtenářská a finanční gramotnost, aktivizující metody, využití ICT techniky, rozvoj nadání u žáků) využívají možnosti stáží na školách a sdílejí dobrou praxi.

13. 9. 2020

Mgr. Jana Šopejstalová, DiS.